

(8-3.1)
ny.
folyán 7344
esedsbe jött
iltendő lévén,
-ik napjának,
nál.
125 frt lak-
kért szabály-
ekötte, felhi-
t. cikkben a
ntató képesi-
nyelven való
szerileg fel-
róhoz a vá-
hó 28-ig be-
5-én.
József,
(9-1.1)
ny.
endő lévén, a
é. január
ndokban jár-
s olvasásban
kérvényeiket
tsák be.
ad lakás van
hó 31-én.
György,
zó.
"ÖNY"
a külföldön
arországi és
rvátországi,
mindennemű
mirdenféle
iparos, ke-
kre stb vo-
só források-
los árlejtési
ritőben kö-
etű gyors és
kesziűségtől.
si irodában,
zhetetlen s
égénél fogva
tézendők az
öny"
-uicza 3.
értelmes,
re"-hez
Ujvár.
asági gépek
cs munkát,
róf Ka-
letik. Ér-
Beodrán.
(4-3.2)
-33)
K
y iv-
ban.
mú di-
zabás-
gi és
gye-
telve
min-
k in-
Kér-
tek",
éere a
gyo-
arany

1884.

Tizenharmadik évfolyam.

TORONTÁL

3-ik szám.

Csütörtök, január 17-én.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint egyszer, csütörtökön.
Szerkesztői iroda:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.
Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . 6 frt | Félévre . . . 3 frt
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetések és mellekletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 krral számítva — minden nyelven vétetnek föl a kiadóhivatalban. — Kéretik az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hivatalos hirdetések:
A „Torontál”-ba iktatandó hivatalos hirdetések előlege- sen beküldendők. még pedig 100 szög egyszeri hir- detésért 1 frt, 100-200 szög 2 frt, 200-300 szög 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beik- tatus után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugta- bélyeg is beküldendő.

Magan hirdetések:
A 3-hasasos garmondosor első hirdetésnél 6kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hová az előfizetési penzek és iktatási díjak küldendők.

N.-Beeskerek, január 16-án.

—a. Consummatum est!
Nem akarunk hosszasan időzni azon törvényjavaslat elejtésének története mel- lett, melyet a felsőházban ép olyan alkot- mányosan buktattak meg, mint a minő alkotmányosan 1849-ben a muszkave- zetők. azok behívásával, magyarorszá- got megmentették.

Elvitázhatlanul mulatságos jelenség, hogy míg erdélyi vérokon grófjainktól és báróinktól, ha magyarországon bir- tokuk nincs, a regalis megtagadtatik, addig a bécsi urak hasonló körülmé- nyek között jogosultak minden teketoria nélkül gyengéd ajkak által betanított „nem”-eikkel a vitalis törvényjavaslatot megbuktatni.

Szemérmellenségnek és a liberalismus rimaságának elszomorító jelenségeket tűnik fel azonban az: hogy ugyanazon parlament, mely a kormány törvényja- vaslatát nem csak lelkesedéssel egyhan- gulag elfogadta, hanem azt még éljenek- kel meg is koszoruzta, szinte eljenzett a született törvényhozók abandonirozá- sának, azon medvecukorral csalogató hitben, hogy e lebunkozás a ministe- relnöki bársonyszéknek is egyelőre leg- alább is két hátulsó lábát törte össze.

Falusí bírói ész se kellett hozzá, azonnal kitalálni, hogy minő intentiója volt a kormányának, mikor e törvény- javaslatot benyújtotta és annak elfoga- dását óhajította.

Gyógyir akart az lenni azon sebekre, melyeket az antisemitizmus által provocált prostitutionális mozgalmak, a külföld előtt reputatiókon ejtettek; bebizonyítása annak, hogy mi az izraelitákat család- és társadalmi életüktől nem elzárni és elkülöníteni, hanem abba befogadni és azzal assimilálni akarjuk.

Kimosottan, tisztán felmutatása azon zászlónak, melyet a bután engesztelhet- len fajgyűlölség, a vallási fanatizmus,

vagy a személyes érdekek sorozata, a sarban meghurcoltak.

Melius prevenire quam preveniri! Az ilyen kérdések megoldását a kultura, humanismus és azoknak édes gyermeke: a felebaráti szeretet, követelik. A ke- resztények és izraeliták közötti házas- ságról szóló törvényjavaslatot nem Tisza Kálmán, hanem Európa tüzte napirende s vigyázzanak Sportsmann-jaink, hogy az időszaki haladás éhes lovának, későbbben szecska helyett rizkskását ne kelljen szol- gáltatniok.

Hogy Cziráky gróf és társai, a kik uradalmakon, családjaikon és rokonakon kívül a földiekkel nem igen bibelődnek, és a tömjén szagot jobban szeretik a hagymaszagnál, hogy a főpapok a kiket hitágazataik és egyházi szabályaik kötnek, elvetették e törvényjavaslatot, azt nem- csak értjük, de meggyőződéseiket tisz- teljük is, de hogy ifjn magnásaink, a kik már e földön kicsérlelték menyországunk- at, a Mahomed paradicsomával, ellene szavaztak, az olyan sekretaire, melynek kulcsait nem a muzeumban, hanem a magnás kaszinóban kell keresnünk.

Lélekemelő jelenség az is, hogy a „Függetlenség” annak az osztálynak lett organuma, melynek in illó tempore, ab- lakait beverette.

Mit csinált a kormány?
Vizet akart öntetni egy lappagó tűzre, mely ha fellángol és erőre kap, iszonyu pusztításokat okozhat.

A felsőház szalmát hordott reá! Adja az ég, hogy meg ne bánja. — A mi- nisterek jönnek mennek, de a hibás lé- pések átka sokszor hosszú időig megül az államokon.

Szerajevó volt Bezirkshauptmanja is „nemmel” szavazott. Szerencse, hogy a hála e dicső Yataganja, a nap orosz- lányát azaz: a törvényjavaslatot már dögölve találta.

Annyit azonban nyugodt meggyőző- déssel állíthatunk, hogy az egész tör- vényjavaslat leszavazása még olyan ge-

zerest se csinált volna az országban, mint a heringszállítás monopoliunának kérdése Hollandiában, ha az ellenzéki lapok a szavazás után, elég lovgaiat- lanul, egy bizalmatlansági macskazenét nem insceniroznak, de a melytől a sze- lid lelkü Cziráky és főpapok jobban meg- ijedtek, mint magától a törvényjavas- lattól.

Abból a (szerintök) kudarczából pe- dig, melyet az ellenzék Tiszának dedi- kált, az oroszlanýrész az alsóháznak jutott.

A progressiv eszmék működése és követelményei, a főrendiház meggyőző- désé nyomán se fognak elenyészni, s meglehet: hogy a mit a főrendek so- káltak, azt e követelések idővel kevés- nek fogják találni.

A minő fegyelmzett, erkölcsös és kegyeletteljesen vallásos jelenségek mu- tatkoznak, az emberiség szégyenére, azt is megérhetjük, hogy a modern pol- gárosodás és haladás apostolai, még a kötelező polgári házasság is tulhaj- tanak.

Nem nevezük meg, hogy mi kell hozzá, e törvényjavaslat sorsát, a ka- binetsorsáddal vonni összekötetésbe.

Néhány szó közhitelviszonya- ink javításáról.

Takátsy József „Pénzügyi helyzetünk re- forma” című munkáját, melyben községi takarékpénztárak felállítását, az állami élet- és életjáradék biztosítás, továbbá a kötelező tüzbiztosítás szervezését javasolja, valamennyi törvényhatóságnak megküldvén, a megye al- ispanja azt előbb tanulmányozás és vélemény- adás végett a községi és körjegyzők egyle- tenek, majd e megye főügyésének adta ki.

Érdekesnek tartjuk az utóbbi beható vé- leményét az alábbiakban közölni, annál is in- kább, mert a tisztí főügyész ez alkalomból javaslata hozza, hogy a megye területén Raiffeisenféle kölcsönpenztárak alapíttassanak. Ugy a községi takarékpénztárak mint az említett kölcsönpenztárak szervezésének kér- dese hitelviszonyaink javítása szempontjából nagyérdékű lévén, kívánatosnak tartanánk, ha

olvasóink azokat tanulmányoznák és nézetei- keit vagy lapunkban közölnék, vagy a megye közgyűlésében érvényesítenék, ha a szóban forgó kérdések ott tárgyaltni fognak.

Ezek után közöljük a fennemlített véle- ményt:

Tekintetes alispán úr!
Folyó évi 14600. szám alatt kelt nagy- becsű felhívása következtében, Takátsy József „Pénzügyi helyzetünk reformja” című mun- kájának és a megyei községi és körjegyzők egyletének arra adott véleményének vissza- terjesztése mellett, az előbbi miben foglaltakra nézve következő igénytelen véleményt szeren- cseltettek nyilvánítani.

Takátsy pénzügyi helyzetünk javítása ér- dekeiben, a községi takarékpénztárak szerve- zését és az állami élet- és életjáradék biz- tosítási ügy, valamint a kötelező tüzbiztosítás életbeléptetését ajánlja.

A községi takarékpénztárak szervezé- sének kérdésénél, nézetem szerint első sorban az veendő tekintetbe, szükség esek-e azok, előnyösek lennének-e a közsé- gekre és azok lakosaira, második sorban vajjon községi viszonyaink között a kívánt sikerre való kilá- tással életbe léptethetők-e?

A feltett kérdésekre válaszaim a követ- kezők.

Szűgésnek tartom a községi takaré- pénztárak szervezését, mert igazán van Ta- kátsynak, hogy községeink önkormányzatá- ban hiányzik a szellemi és anyagi felvirá- gzásnak luktető ereje: a pénz, és mert a paraszt birtokosság és kis iparo- sok hitelszükségletét a meglévő takarékpénztárak és egyéb hitel- intézetek nem elégítik ki.

A vidéki takarékpénztárak és hitelinté- zetek a kereskedelmi érdekek felé hajolván, ugy szólnak, kizárólag csak váltóüzletekkel foglalkoznak, a kisbirtokosok és iparosok hiteligenyeire kevés tekintettel vannak, az országos földhitelintézetek szinte nem képe- sek kielégíteni a kisbirtokosok fokozott hit- elszükségleteit, mert alapszabályaik által köve- legtöbnyire csak a szűz teherlappal bíró in- gatlanokra nyújtanak kölcsönöket, a meg- terhelte, de azért még mindig elégséges fede- zetet nyújtó birtokokra nem kölcsönöznek, kölcsönöknek közvetítése ügynökök által tör- ténik, kiknek közvetítési járandósága a köl- csönt drágítja, sok paraszbirtokos nem tudja, kihez forduljon, a kölcsön elnyerése cél- jából, gyakori esetben nem kíván hosszú

TÁRCZA.

A gesztikuláció áldozata.

(Capriccio.)
Irtá: Lauka Gusztáv.
(Vége.)
A történetek után most már Carlos her- czeg atyját, az öreg Pavlo herczeget is érte- sítették az ifjaknak tervbe vett egybekelésé- ről és az érsek igen barátságosan kérte fel, lenne szives érseki palotájában meglátogatni.
Pavlo herczeg egyike volt a leggúnyo- rosabb, de azért legszeretettelőbb embe- reknek s az érseknek egy czukorsüveg bor- ritikán következőleg válaszolt:

„Cuenca, julius 5. (18.)
Eminencia! Én egyetlen tettemet bán- tam meg életemben, azt, hogy megnősültem. Feleségem a legtiszteletr- és szeretetle- méltóbb asszonyi állat a világon, de azért sokszor mégis terhemre van. Ez az egyet- len dolog az, a miről még Szent Agoston se bírta az embereket lebeszélni. Az én szeretett Carlosom becsületes, ártatlan, jó gyermek, de nagy számár, már pedig én inkább trenirozok egy vad lovat, mint egy szelid nyájvezért. Áldásom reájok! Szolgál- jon az Talmi-áldásul az Eminenciád tizen- nyolcz grágid arany áldása mellett. Carlos igen nagy örömet fog nekem szerezni, ha Cicatricejét áldott állapotában nekem bemu- tatja. Szeretem a fát tele gyümölcseccel. A finansziális kérdéseket majd rendbehozom egyetlen fiammal.
Eminenciádnak hü juha:

Grand Pavlo di Popofilos,
Pampeluna és Cuenca herczegé, a királyi öszvéristálók főlovász mestere.”
Az érsek mérgesen zsebre vágta a leve- let, hogy azután nemskóra egy másik helyen kivége.

Carlos megosztotta idejét Sevillában és cuencai kastélyában.

Sevillában belemérültek Cicatricevel a sze- relem változóbb phasisainak taglatatába, Cu- encában pedig kastélyt renováltatta, butoro- ztatta, rendeztetle és szépigettette.

Az érsek megígérte nekik, hogy a nyár egy részét a kastélyban fogja tölteni.
A gyermekek nem nagyon örültek e meg- hívásnak, de azért mindketten halálkodtak.

A jegyváltás napját kitűzték.
Szivélyes sorokban hívták meg arra az öreg herczeget is. Ő megköszönte a meghi- vást, de tagadó választ adott. Gyomorhurut- jával mentegedőzött s az orvosok tanácsára hivatkozott, a kik szigorúan meghagyták, hogy a nagyuri traktálót őrizkedjen. Fajdalmatrejtő sorokban mondja el, hogy nem eszik csak befőttet és vaddisznót becspepcsel.

Az érsek még egyszer irt, de arra már nem is válaszolt.

Mint mondani szokták, az érsek soha se volt pénznel, s nyakig úszott az adósságban.

Azt tudta, hogy a jegyváltás és esküvő alkalmával adandó tracta csinos kerek össze- gecksébe fog kerülni. Irt tehát egy 5000 fo- rintról szóló váltót. A vikarius kibocsátotta, a fiatal herczeg elfogadta, ő pedig girálta.

E váltó volt a fiatal pampelunai herczeg- nek egybekelési introductója.

A meghívók szétküldettek. Töbnyire olyanokhoz, a kik keveset ettek, de sokat ittak. Az érsek az anyagtól nem feszélyezett, szellemben gazdag, lármás lakomát akart.

A ministereket is meghívta, de azok azt üzenték, hogy kolikájok van.

A kalatrava rend vitézeit, don Januarió di Tubalkados, y Parafamente, y Tynori, y Tormados, y Parmesados, y Nadragulados, y Mortadella, y Sardella, y Czernabara, y Czre- paja, grand, marquis és a kincstári guanó- depok főintendánsa képviselte.
A többi 24 meghívottak neveit csak két ivre lehetett lelytographirozni.

Az eljegyzési ünnepély napján, esteli hat órakor, a kocsi hosszú sora rohogott az ér- seki kastély elé. — A gimpliszinekbe öltözött portás egyenkint emelte ki a kocsiból az an- tique moirba és atlaczba öltözött grandokat, sennorokat, grandessákat és sennorákat.

Az érsek ki se mozdult a fogadó terem- ből, hanem ott azután keblére ölelte az egész nagyuri bagazsiát.

Don Januarió di Tubalkados etc., etc. oly mélyen hajtotta meg magát donna Desperanca Dajbukár előtt, (a ki iránt nagy reverenciá- val viseltettek, mert a trónörököszt szoptatta) hogy túlságosan feszes inexpressibleje a leg- vesztebb helyen repedt ki. Az érseknek alig maradt annyi ideje, hogy a magát szabadab- ban érző grandot egy mellékszobába eska- motirozza.

Dajbukarnának, mintha kacsékt látott volna, szemei ragyogni kezdettek.

Pontban 7 órakor csengettek a jegyvál- tási lakomához.

A guanódepok intendánsa durczás arc- kifejezéssel jelent meg, mert miota inpers- siblejét összevarták, az még szűkebb lett.

Don Fernandez Aquillar eminencia jobb oldalán a fiatal pampelunai herczeg ült, balján Cicatrice.

Amint a malvoisi és granadí nedv fogyni kezdett, a hangulat is mindinkább emelkedett.

A nemesvad pecsenye megizelésekor az első felköszöntőt az öreg marquis Bivellet hangoztatta a jegyesekre oly célzatos pa- radicsomkerti beszúrosokkal, hogy az érsek az ingerültségtől vérvörös lett s ezt sugá a fiatal herczeg felébe:

— Előre félttem ettől a vén marháttól, a kitali már minden néven nevezendő Évák meg- szökösének.

Az érseket a prokurator Syndikus köszön- tette fel mint olyan főpapot, a ki phisharmo- nicea egyeztette ki a földieket az égiekkel.
Egy költő is hivatalos volt. Akáció Cyp- rus. Tökéletes mása Vértessy Arnoldnak. Er

hatte wenig Erde. Egy harmad hus, egy har- mad szellem és egy harmadrés bajusz.

A Cicatrice virágos jövőjére emelte po- harát. Mint rendezen azok a poeták, kik sokat szeretnek mondani, semmit se mondot.

Már ekkor a vendégek között erősen folyt a vita az urak házában másodsor felveendő, keresztények és izraeliták közötti kötéendő, há- zassági törvényjavaslat felett.

Az egyik grand azon ellenvetésére, hogy az aristocratiának elengedhetlen kötelessége a két vér tisztaságát megőrizni, egy másik grand, a ki a főbb uri családok titkait ismerte, majd megpukkadt nevetésben.

A boldog vőlegény, a ki ennyi bort még soha sem ivott s a ki már egy hét óta vett lecczét a gestikulációból egy megszökött váltóhamisító olasztól, hogy az urak házában kellőleg fellépessen és „nem”-mel szavaz- hasson, nekimelegedve szinte belekeveredett a vitába.

Farkonados marquis opponált neki és sar- kastikus megjegyzéseivel a különben bárány- szelid herczeg ingerültségét még fokozta.

Vesztére az érsek még szurkálta leendő sógorkáját, hogy a marquist legyomrozza.

A kis herczeg egy az olasz mestrotól jól betanult gestikulációval erői akarván köl- csönözni argumentაციóinak, barját dühösen hátrakapva, úgy teremtette arczul az érseket, hogy az székből bizonyosan kifordul, ha öreg domesticusa fel nem fogja.

A göggyében megsértett érsek sokáig nem tudott szólni. Végre a benső megindulástól reszkető hangon csak ennyit mondott:

— Jer Cicatrice! Mosd le arczomról szennyét a pampelunai herczeg kezének.
— Bocsánat Eminencia! esdekelt bögyve a fiatal herczeg.

Mind hasztalan! Az érsek a Cicatrice ke- zét a herczegtől egyszer mindenkorra meg- tagadta.

évek során visszafizetendő nagyobb kölcsönt felvenni, hanem csak rövid időre kisebb összeget, melyért nem tartja érdemesnek a bankhoz, illetőleg ügyvédhez fordulni, és így inkább vesz váltóra fel drágább kölcsönt, végre számos esetben megtörténik, hogy valamely birtokosnak sürgősen van szüksége kölcsönre, nincs ideje a földhitelezetthez fordulni, és így ismét csak ott veszi kölcsön a pénzt a hol kapja.

A községi takarékpénztárak szervezésével teljes kielégítést nyerne a paraszti birtokosság és kis iparosok indokolt hitel-szükséglete, mert a községi takarékpénztárak, ösmerve az egyes hitelle szorult gazdák és iparosok viszonyait, munkásságát, szorgalmát és fizetőképességét, oly esetekben is segíthetnek a kölcsönre szorultakat, a midőn azok takarékpénztárak és hitelezet-keknél kölcsönre már nem számíthatnának; ezt a községi takarékpénztárak veszély nélküli lehetnek, mert eltekintve attól, hogy mindenkor megbírálnak, mire kell az illetőknek a kölcsön, a jelzőtulajdonosok ingatlan valódi értékét jobban ismernék, azok elárvereztetése alkalmával érdekeiket közvetlenül biztosíthatnák, továbbá a szükséghez képest kezesek állítását is követelhetnék. De különösen a kis iparosok érdekében kívánatos lenne a községi takarékpénztárak szervezése, mert azoknak jelenleg ugyiszólván semmi hitelforrásuk nincs.

A községi takarékpénztárak felállítására, tehát a közhitelevizsnyok javítása érdekében mindenestre szükséges volna, és azok felállításával anyagi fejlődésünk hatalmas lendületet nyerne, természetesen, ha nem nyereszkedési alapra fektetnének.

A szükségesség kérdésénél magukra a községekre és azok lakosaira nézve fontosabb az, vajjon a kérdéses takarékpénztárak szervezéséből származna-e a községekre illetve lakosaira valamely előny?

Minden bizonytalannal, igen. A takarékpénztárak, habár nem lennének is nyereszkedési alapra fektetendők, és oly kiterjedt üzlet forgalommal nem bírnának mint a magány-takarékpénztárak, még is jövedelmezőnek, évek során tartalékalapra tennének szert, és így a községek kiadásainak fedezésére szolgálhatnának, minek következtében megszűn- nének, vagy legalább tetemesen apasztatná- nak a sok helyütt elviselhetlen nagy községi pótladók.

Előttem megbecsülhetlennek tűnnek fel azon előnyök, melyek természetesen évek múltán a községekre a községi takarékpénztárak szervezése és alapításából származnának, mert csak akkor fejlődhetnek községeink politikailag, szellemileg és közgazdaságilag, csak akkor teljesíthetnek ama fontos teendőket, melyeket az 1871. XVIII. t. cz. reájuk ruház, és melyek legnagyobb részét elhanyagolják, vagy hiányosan teljesítik, mert hiányzik a kellő jövedelem, a pénz.

Csak oly országban, melyben vagyonos községek vannak, bízható kell a sikerrel a községekre, az állami közigazgatás körébe vágó, és közérdekű által követelt teendők ellátása, hol olyanok nem léteznek, az állami közigazgatás erős alappal nem bír, a közér- dekek nem érvényesülnek.

De nem csak a községekre, maguk a községi lakosokra nézve is előny származna a községi takarékpénztárak felállításából. És ez előnyök közül nem azt tartom a legna- gyobbnak, hogy idővel a községi lakosok kisebb közs. pótladóval lennének terhelhetők, hogy a paraszti birtokosok és kis iparosok productív beruházásokra a községi takarékpénztárakból olcsó kölcsönt kaphatnának, ha- nem azt, hogy a többször említett takarékpénztárak alapításával alkalom adatnék egye- neknek, megtakarított pénzüket gyümölcsözöl- leg elhelyezni, fejlesztetnük, a saját népnük- nél oly ritka takarékosági hajlam, és az egyes községekben gyűjtött tőke a község- ben maradna, végre a községi takarékpénz- tárak egyes községi lakosok ingatlanaira ve- zettetett árverések alkalmával megátothatnák azoknak potom áron való eladását, az árverés alá kerülő javakat megvehetnék és azokat volt tulajdonosaiknak vagy másoknak törlesz- tési fizetésre némi csekély nyereséggel el- adhatnák. — Magától értetődik, hogy ez eljárás csak a községi takarékpénztár teljes biztosítása mellett történhetne meg.

Arra, hogy a községi takarékpénztárak alapítása által alkalom adatnék, egyes községi lakosoknak megtakarított pénzüket gyü- mölcsözölleg elhelyezni, és hogy a takarékos- sági hajlam fejlesztetnük, ellen lehetne tán vetni, hogy a sok létező takarékpénztár elég alkalmat ad és fejlesztheti a takarékosági kedvet, és így ez okból nem szükségesek a községi takarékpénztárak.

Erre két észrevétel van. Először, hogy sokkal több községben nincs takarékpénztár, mint a mennyiben van, és így sokkal több embernek nincs meg az alkalma megtakarított pénzét általa biztosnak hitt helyen gyümölcsözletetni, honnét szükség esetre hamarosan kivetheti, mint a mennyinek van, továbbá hogy sok ember nem tartja ér- demesnek néhány megtakarított forintjának elhelyezéséért a legközelebbi takarékpénztár helyére beutazni, költséznük, vagy postán be- küldeni, míg ha helyben érne a takarékpénz- tárt, pénzt oda vinné; másodsor, hogy a jelzett körülményről fogva, és meg azért sem hatnak a létező takarékpénztárak népnük fej- lesztésére eléggé: mert a vidéki paraszti nem

bírálnak meg a megye központjában vagy más helyen létező takarékpénztárak állását, bizalomhiányból tartózkodik azoknál megtaka- ritott pénzt elhelyezni. E részben a községi takarékpénztárak üdvösebben hatnának, egy- részt, mivel a községi lakosok ismernék azok állását, tudnák, hogy nem pusztán nyeresz- kedési vágyból alapították, hatósági felügyelet alatt állnak, másrészt mert sokat lenne egye- sek takarékosági hajlamának fejlesztésére azon tudat is, hogy egyik másik szomszédja, vagy birtokos társa már megtakarított tőké- vel is bír, gazdasági versenygésükben mege- lözte, a községi takarékpénztár jövedelmé- nem egyes részvényesek között osztatik fel, hanem a községi pénztárba jut.

Hatramarad a községi takarékpénztárak alapításának tárgyánál még azon kérdés, vaj- jon községeink értelmi és anyagi állása, viszonyai mellett czelsze- rűen szervezhetőek-e az említett pénztárak?

Erre nézve a megyei községi és kör- jegyzők együtlenek választmánya, elismervén a községi takarékpénztárak szervezésének üd- vösségét, azon véleményét nyilvánította, hogy „községeink legnagyobb részében hiányzik a „kérdéses intézetek kezelésére okvetlenül „szükséges önzetlenség és kellő szellemi ké- pesség, eltekintve attól, hogy bármily cse- kely tőkével sem rendelkezvén a kezdethez megkívánt pénzzel nem bírnak”, továbbá hogy saját vagyonnal rendelkező községekben a községi pénztárak könnyen alapíthatók len- nének és előreláthatólag nagyszámú előnyöket eredményeznének, szegényebb sorsú közsé- gekben különösen, melyekben az értelmiség hiányzik még azon esetben is veszélyes lenne alapításuk, ha az alapítókat az állam előle- gezné, mivel tartani lehetne, hogy a sőgerség, komaság révén még az előlegezett tőke is elenyészne, mint több községben az árvava- gyon kezelésében sajnos tapasztaltatott.

Bár belátom azt, hogy vannak megyénk- ben községek, melyekben községi takarékpénztárak alapítása, bizonyos előfeltéte- lek megteremtése nélkül, időelőtti dolog lenne, nem osztom a jegyzői egyet választmányának azon nézetét, hogy szegényebb vagyis saját vagyonnal nem bíró községekben községi takarékpénztárakat alapítani nem lehetne és különösen nem, hogy községeink legnagyobb részében hiányzik a szóban forgó pénztárak kezelésére okvetlenül szükséges önzetlenség és kellő szellemi ké- pesség.

Nézetem szerint, — némely kis község kivételével — majdnem minden községben találkoznánk értelmes és megbízható egye- nek, lelkesek, tanítók, földbirtokosok, keres- kedők, kik vállolván a községi elöljárósággal és nevezetesen a jegyzővel, a községi taka- rékpénztárakat igazgathatnák, üzletét vezet- hetnék és első sorban a felügyeletet gyakorol- nák. Természetesen mellőzni kellene a bonyo- lult üzletvezetést és könyvvitelt.

Az alapító beszerzése sem ütközne el- hárihatlan nehézségekbe. Vagyonos községek ingatlanaira vehetnénk olcsó kölcsönt vagy azok jövedelmének egy részét az alapító megteremtésére fordíthatnák. Oly községek, melyek ingatlan vagyonnal nem bírnak, két módon szerezhetnék meg az alapítókat. — Vagy valamely nagyobb pénzintézetből kölcsönként nyerhetnék meg a szükséges alapítókat, és ily kölcsönökre kész bank bizonyára azonnal ala- pítatnák, mielőtt a községi takarékpénztárak országos szervezetenek, vagy néhány évén át az alap szaporítására csekély községi pótladót vehetnének ki, mi annál kevésbbé lenne nyomasztó, mivel a takarékpénztárak jövedelme a községi pénztár javára lenne for- ditandó és így utóbb kamatoit visszafizetendő a kivett csekély pótladót.

Ezen kívül még az által is előmozdítat- hatnák a községi takarékpénztárak alapítói- nek beszerzése, ha a megye hatósága köz- és árvapénzeket adna kölcsön a községeknek, oly kikötéssel mint az inségkölcsonök enge- délyezettettek.

Ily módok mellett könnyen lennének összegyűjthetőek a községi takarékpénztárak alapítóik, melyekre 15—20.000 frt elégséges lenne, miután nem az lenne a cél, hogy a községek hamarosan jussanak nagy jövede- lemhez, hanem hogy teremtsék egy alap, mely évről évre nagyobbod- ván, idővel a község kiadásainak fe- dezését könnyítse, továbbá a megal- kult k. takarékpénztárt részint a nyert beté- tekkel, részint más községi takarékpénztárak- nál vagy hitelintézeteknél nyerendő hitellel kielégíthetnék az előforduló kölcsönösükség- letet.

Kapcsolatosan az előzőkkel felemlitem, hogy a községi takarékpénztárak szervezésé- nél különösen arról kellene gondoskodni, mi- szerint azok kezelésének költségei a legszük- ségesre szorítsanak, az első években legfeljebb a könyvvivő, ki mindenhol a községi jegyző lehetne, díjaztassék némi csekély képviselő testület, mint a megyei hatóság folytonos és szigorú felü- glyeletet gyakoroljon azok fölött, mely utóbbi főleg akkor éretnék el, ha a megyékben becsületesen javad- dalmazott és nem száraz kenyéren tengődő járási számvevők rendsze- resítettének.

Mind ezek azonban már túl mennek a feltett kérdésen; az ismétellen említett taka- rékpénztárak mikénti szervezete vonatkoz- nak és azért tovább nem fejtegetem.

Összegezve a mondottakat, szükségesnek és úgy a községek mint azok lakosaira nézve

előnyösnek tartom a községi takarékpénztárak alapítását és azért, tekintve, hogy azok szer- vezése csak a községi és kereskedelmi tör- vény némely részeinek változtatásával és azok- kal összefüggőleg válhat lehetségessé és csak ha országos léptetűk eltebe, javíthatja pénzügyi helyzetünket, tisztelettel indítványo- zom, miszerint tekintetes alispán úr a megye bizottságánál azon indítványt tenni szivesked- jék, hogy az a községi takarékpénztárak szer- vezése érdekében az országos képviselőházhoz és a nméltóságú belügyminiszterhez tüzetes felterjesztést intézzen, és annak másolatát pártolás végett a tártörvényhatóságoknak is megküldje.

Egyidejűleg ezzel, részemről kívánatosnak tartanám, ha a megye közönsége egyes va- gyonosabb és fejlettebb értelmiséggel bíró községek figyelmét községi takarékpénztárak alapítására felhívna illetőleg kijelentné, hogy azok alapítását hatáskörében előmozdítja.

Megjegyzem, hogy ily takarékpénztárak szervezésének az 1871. XVIII. t. cz. újában nem áll, miután annak rendelkezéseivel a taka- rékpénztári alapszabályok összeegyeztethetők lennének és hogy az említett valamint a ke- reskedelmi törvény némely szakaszának meg- változtatása csak az esetben lenne szükséges, ha a községi takarékpénztárak országos szervezete kötelezőleg szervezetenek.

A megye közönsége ily értelmű kijelen- tése annál inkább ajánlható, mert ha annak kö- vetkeztében némely község saját takarékpénz- tárakat alapítana, néhány év alatt, tehát még mielőtt kihatás van arra, hogy az ország kor- mánya és törvényhozása a felvetett kérdéssel foglalkozik, a tapasztalat a községi takarékpénztárak előnyös voltának kérdését megold- hatná és esetleg támpontul szolgálhatna azok országos alapításának szorgalmazására, más községeket pedig hason takarékpénztárak mi- előbbi alapítására buzdíthatná.

Ezek után szerencsem van áttérni az állami életjáradék biztosítás valamint a kötele- ző tüzbiztosítás kérdésére, melyeket Takácsy színtelen melegen ajánl a megyék figyelmébe.

Az állami életjáradék biztosítást Takácsy az egyéni önfentartás biztosítása érdekében ajánlja. Igénytelen nézetem nem tudom az az általa vallott elvekkel összeegyeztetni, melyek szerint az állam hivatása odáig terjed, hogy feladata egyes polgárainak oly gazdasági ér- dekeibe is beavatkoznia, melyek a közügygel szerves összefüggésben nem állanak és melyek megbírálása, elősegítése kiválóan egyéni jog és feladat.

Az egyes emberek gazdaság vitelére az államnak csak akkor lehet beavatkoznia, ha azt a közérdek világosan megköveteli. Egyesek fenntartásának biztosítása e beavatkozásra jogot az államnak nem adhat, sőt némi gazdasági sza- badságot, zsbizbasztaná az egyéni tevékenységet és erőt.

Ez okból, noha ösztintem megvallom, tü- zetesem nem tanulmányoztam az állami élet- biztosítási ügyet, nem vagyok barátja annak, hogy a megyék és nevezetesen megyénk kö- zönsége annak érdekében a kormányhoz fel- terjesztést intézzen.

Ellenben határozottan pártolandónak tar- tom Takácsy azon javaslatát, miszerint a me- gyék a kötelező tüzbiztosítás behozatalt sür- gességek.

Ez irányban, miután a történt kár, nem csak a magán, hanem a nemzeti vagyont is apasztja, teljesen jogosult és szükséges az államnak gyámködása, ha polgárainak nagyobb része vagyont biztosítani elmulasztja.

Tagadhatlan, hogy hazánkban ezen eset, daczára a számos biztosító intézet kifejlett versenyének, fennforog.

Rendelkezésre álló statisztikai adatok nélkül is bátran mondhatni, hogy száz gazda közül legfeljebb husz biztosítja ingatlanait, természet, nyolcvan pedig a véletlen esélyre bizza, vajjon tűz vagy jégverés nem fosztja-e meg szerzett vagyonától, pusztítja el természet?

Ha vesszük, mennyi károsseg fizetetik ki évenként a biztosító intézetek által, elgon- dolhatjuk, mennyi az a kár, mely biztosítatlan értékekben egyeseket közvetlenül az államo- pedig közvetve ér.

E károsodás csak az által háriható el, ha a kényszerítő tüzbiztosítás behozatik, mely még azon előnyvel is bír, hogy az állam nem törekedvén nyereségre és országos alapra oszthatván el a kárpótlási összeget, alacsonyabb biztosítási díjjakat szabhat mint a magány biztosító társulatok szabnak.

Kapcsolatosan az elődottakkal és kiin- dulva abból, hogy a Takácsy művében java- sultak, főleg a parasztsztyálai illetőleg kisbir- tokosok előnyére szolgálnak, nem tartom idő- szerűtlennek folytatól indítványba hozni, hogy addig is, míg a községi takarékpénztárak alapításának nagyobb fontossága és behatób tárgyalásokat igénylő kérdése megoldást nyer, megyénk kisbirtokosaink érdekében, a Német- országban és Belgiumban hasznosoknak bizonyult Raiffeisen-féle kölcsönintézetek alapítassa- nak, illetőleg a kisbirtokosok olyanok alapítá- sára buzdíttassanak.

E kölcsönintézetek alapelveit, szervezetét Polya Jakabnak a „Nemzetgazdasági Szemlé- ben“ azokról megjelent értekezése nyomán, az alábbiakban szerencsétlenül röviden is- mertetni.

A nevezett kölcsönintézetek alapelve az önségély. A kölcsönre szorultak közös köl- csönfelvételre egyetlet alakítanak. Az egylet, az adósok szövetkezete vesz fel a tagok részére kölcsönöket; kölcsönt az egylettől csak az kaphat, ki egyszersmind az egyletnek tagja. A tagok a harmadik személyekkel, hitelezők- kel szemben vállalt kötelezettségért egyetem- legesen felelősek.

A hitelalap az egyetemleges kötelezett- ség képezi; ez pótolja a vagyont, mely ren- desen a hitelnek alapja.

A kisiparos, a kisbirtokos, a munkás összes vagyona munkaejében rejlik. Ha mun- kaereje akár betegség, akár haláleset folytán megszunik, veszendőbe megy vagyona, és ezzel hitelének alapja. Midőn azonban számos munkaerő egyesül, elveszhet az egyes, de nem az összes munkaerő és az ebben rejli vagyon. A hitelnek tehát megmaradt a maga biztos alapja. És ez alapot a kisbirtokosnál növeli természetesen az, hogy ezeket vagyonnélküli- nek állítani nem is lehet; habár kétség- telen, hogy ezeknek is fővagyonuk munkae- rőjükben rejlik.

Az egyetemlegesség követeltetik meg azért is, mert ez által ébresztetik a közszellem, az emberek egymás iránt való kötelezettség, a kölcsönösség eszméje és tudata. De az egye- temlegességben rejlik annak titka is, hogy az említett egyetlet elenyésző csekély vesztés- séggel dolgoznak, mert tudva azt, hogy min- denik tag összes vagyonával és mun- kaerejével felelős, egyik tag a má- sikat ellenőrzi és mindegyik tag ügyel a helyes, pontos és szigorú kezelésre.

Az egyetlet szem előtt tartják azt is, hogy a hitelnyégek kielégítésére, beállható vesztosségek fedezésére maguknak is legyen vagyonuk. E czélra tartaléktöket gyűjtenek, és pedig csekély belépti díjakból valamint az összes nyereségből. A tartaléktöke az egylet felosztása esetén közczélra fordítandó. Ha a tartaléktöke tekintélyes összegre emel- kedik, annak egy része községi czélokra for- ditatik.

Az egyetlet feladata, hogy czójaiak ré- szére idegen tőkeket kapjanak; a kölcsön- adásoknál a kis földbirtokos osztály szükség- letét tartják szem előtt, a melynek rövid lejáratu hitel nem szabad igénybe venni.

A kölcsönökért kamatok és jutalékok fizetendők, melyek magasságát a közgyűlés állapítja meg. A legrövidebb kölcsönidő egy év. A rendes hitel 5 év; e mellett tíz évre és ritka kivételként husz évre adatik kölcsön. A több évre szóló kölcsönök évenkénti egyenlő részletekben törlesztendők. Kellő biztosíték nélkül senkinek sem adatik kölcsön. A rendes biztosíték két kezes. A kölcsön belebelezése csakis 10—20 éves kölcsönél történik.

Az egylet minden adósával szemben ki- köti, hogy egy óra az adott kölcsönt bár- mikor felmondhatja. Teszi ezt hitelezőire való tekintetből és a követelés biztonságja miatt. Az egylet igazgatósága és választmánya minden negyed évben legalább egyszer megvizsgálja adósai és ezek kezesekinek hitelképességét és ha abban változást tapasztal, az adósok a követelést felmondja, vagy új kezes állításra szorítja.

A szövetkezetek gondot fordítanak arra, mire kéri a tag a kölcsönt. Ilyent csak gaz- dasági beruházási czélokra, állatok és gazda- sági gépek, szerelvények bevásárlására sza- vazznak meg. Ez egyik indoka annak, hogy a szövetkezetek szük köre rendszeren egy köz- ségre, városokban egy negyedre szorítkoznak, és a kölcsönök megszavazásánál ügyelnek arra, hogy a választmányban jelen legyen egy tag, ki a kölcsönkérőt jól ismeri.

Azon legmagassabb összeget, melyet az intézet igazgatóságának kölcsönökben és ta- karékeltekekben az egylet részére felvenni szabad, a közgyűlés határozza meg. A tagok ez által bizonyos összegre korlátozhatják egye- temleges felelősségüket és ügyelnek arra, hogy a hitelverés körül visszaélések ne tör- ténjenek. A közgyűlés állapítja meg továbbá azon legmagassabb összeget, melyet egy tagnak kölcsön adni lehet, így vétetik eleje a sőgor- ság és komaságnak.

A szövetkezetek ügyeinek intézői: az elnökség és a választmány csak költségeiket kapják megtérítve, a számvivő csekély fizet- est kap.

A szövetkezetek különös gondot fordít- tanak a gazda közönség érdekében, mely czél- ból önálló termelő és fogyasztási társaságo- kat alakítanak, és azoknak a szükséges köl- csönt nyújtják. Ingatlanok elárverezésénél te- vékeny részt vesznek, odahatva, hogy azok illendő áron adassanak el, ha ez nem sikerül, maguk jelennek meg vevőként és a birtokot, habár olcsó áron is, megveszik. Ez utóbbi esetben az ingatlan 10 évi törlesztésre to- vább eladják; de a további eladás alkalmával elért árnak csak azon részét tekintik a magukénak, a mely felér az általuk adott vételárral és a tett költséggel; a meghaladó részt visszaadják az árvereztetnek vagy csál- dájának, hogy ismét új életet kezdessen. Az árverésekből tehát a pénztár hasznot húzni nem akar, csak gátolni kívánja az ingatlanok elpcsékolását és a végrehajtást szenvedetnek teljes elszegényedését.

Az ismertettekből, azt hiszem, tekintetes alispán úr is azon meggyőződést fogja me- ríteni, hogy a szóban forgó egyetlet alakí- tása megyénkben is óhajdó lenne és annál üdvösebb eredményekre vezetne, mert egy- részt a megye némely részeiben a kisbirtok a sok roszt termésű év folyamában eladódott, és annak birtokosai terheiket csak az eset- ben tisztázzhatják, ha olcsó köl- csönt kapnak, melyből sulyosabb adósságaikat kifizethetik, ez pedig lehetővé váll, ha egymás segítségére szövetkeznek, másrészt kis birto- kosainknak okszerűbb gazdálko- dásra, hasznos beruházásokra mó- dot nyújtana.

Az említett egyetek nehézség nélkül lennének alakítandók, miután sok pénz és nagy tudomány azok szervezéséhez és üzletben tartásához nem kell.

Az alapításra a legkésőbb, értelmesebb földbirtokosok, községi előjáróságok lennének hivatalosok.

A pénz beszerzésénél szem előtt kellene tartani a kezdet nehézségeit, az egyet működését a legkisebb határookra kellene korlátozni, és eleinte csak a legszegényebekben segíteni; a nagyobb mérvű működést pedig azon időre hagyni, a midőn az egyet megerősödik.

A pénztár első alapja a belépti díjakkal volna; a szükségelt többi tőke kölcsön útján lenne elnyerhető nagyobb birtokosoktól, kereskedőktől.

Ely kölcsönösszegek veszélyeztetve nem lennének, miután azokért az egyet összes tagjai felelni tartoznának, mint az előbb eladottakban mondatott. Meggyőződésem szerint a megye közönsége a többször említett egyetek alapításának kezdeményezése illetőleg megindítása által hathatósan istápolná közzgazdasági érdekeinket, és különösen a kisbirtokosoknak megjelölőne azon utat, melyet követve, helyzetükön javíthatnák.

Jól tudom ugyan, hogy számos helyen a kérdéses egyetek alapításánál első sorban azon idegenkedést kellene leküzdeni, melylyel népünk minden egyetemleges kötelezettség iránt viselkedik, okula azon, hogy a multban, sok esetben „egyetemleges kötelezettség” miatt anyagi vesztésnek volt kitéve. Ez idegenkedés azonban könnyen eloszlatható lenne, ha az illetők felvilágosítottak: miszerint az elvállalandó egyetemleges kötelezettség ingatlanaira be nem kebelzetik, továbbá hogy a szervezendő egyetemenél az általuk tapasztaltakhoz hasonló esetek egyesek hátrányára nem fordulhatnak elő, miután a kölcsönök nem a hitelezők, hanem az egyet igazgatósága által hajtathatnák be az adós tagoktól, és így ritka eseteket kivéve elkerülhetnének az, hogy egyik adósságot a többiek fizessék; minden óvatosság és helyes eljárás dacára behajthatnának a vált összeg a tartalékalapból lenne fizethető.

Befejezőleg szerencsém van javaslatba hozni, miszerint tekintetes alispán ur, a mennyiben a kifejtetteket osztja, e véleményemet a tekintetes megyei bizottság első terjesztési sziveskedjék, és pedig oly indítványral, hogy az a Raiffeisenféle kölcsönpénztár alapításának megindítása céljából egy bizottságot küldjön ki oly utasítással, mikép az, ugyanazok szervezése tárgyában egy alapszabály tervezetet dolgozzon ki, mely a községeknek azzal lenne megküldendő, hogy a kérdéses kölcsönpénztár alapítására az érdekelt körök figyelmét felhívják.

Kelt N.-Becskerében 1883. decz. 3.

Poroszkay Béla,

megyei főjegyző.

Gazdasági biztosítás.

Ösmeretes körülmény az, hogy a gazdaság nem más, mint egy üzlet, melyben a vállalkozó a gazda, ki ha jövedelmét akar vállalatából húzni, úgy abba tőkéket kell elhelyeznie, befektetéseket eszközölnie.

Ezen tőkék cészléseiről elhelyezésének módjait vagy szükség esetén való beszerzési körülményeitől, mint a tárgyat kevésbé érdeklőtől eltekintve — azon esetet főltelevén, midőn a tőkék az üzleti szabályoknak megfelelőleg helyeztetek el — első sorban szükséges azok jövedelmezőségét fölemlíteni, azt kellő világlatban helyezni.

A gazdaság mint üzlet megfelelő ügyvitellel csak lassan, de biztosan szolgáltathatja a tapasztalati élet is tanúsítja s nem megfelelő ügyvitel az, hol a jövedelem egyoldalilag valamely termelési ágnak mintegy speculatív forcírozásával szándékolatik előállítani, mert a pillanat sikere mindig csak a jövő rovására érték el. Vagyis a gazdaságba fektetett tőkék lassu forgásuk és biztos kamatozásuk által a gazdaságnak a legszolidabb jellegu üzlet képét adják, melynek ilyemű természeténél fogva minden esélylyel szemben minél biztosabb alakra való helyezését kell az üzletvezetőnek a körülményekhez képest elérni.

Ezen cél elérésére szolgáló eszközöknek a helyi viszonyok tekintetbe vételével való helyes megválasztása a kezelő intelligenciáján kívül még igen számos tényező közreműködésével függvény — igen messze vezetne a tárgytól azoknak részletezése; azonban a dolog érdemében mégis említésre méltónak mutatkozik azon körülmény, hogy az üzlet bizonyos terjedelme annak sokoldalúságára nélkülözhetetlen és még a terjedelmesebb gazdaság sokoldalú termelési ágazatával is biztosítja a jövedelmet, addig a kis gazdaságok jövedelmének biztosítására a kevesebb számú termelési ágak minél tökéletesebb számú termelési ágak minél tökéletesebb megművelésével kell azt elérni, a mi itt a kezelés közvetlenségénél fogva inkább keresztül vihető is.

Szemből — azonban azon lényeges különbség, mely e tekintetben a nagyobb és kisebb gazdaságok helyzetét illetőleg létezik s melynek lényeges voltát leginkább illusztrálja a gazdasági érdekek illyenmő felfogásával a birtok minimum törvényhozási keresztülvitelére irányított mozgalom.

Ennek keresztülvitele a kisebb gazdaságok érdekeiben óhajandó, de kivételében igen hátráltatja azon nehézség, mely a határ megállapításánál fölmerül, midőn a birtokot mint gazdasági üzletet, vagy mint más üzlet egyik ágazatát kell tekinteni.

A kis gazdaságok termelési ágának intenzívebb munkálás mellett kevésbé biztos jövedelmezőségét leginkább az elemi csapások okozzák, mert a pusztulás majdnem minden tesz tönkre, nem hagyván meg tulajdonosának még a lételehez szükséges mindennapi kenyeret sem.

A fáradozás illyenmő jutalmazása elveszi a kevésbé akaraterősek munkaösztönét, sőt elveszi azok bátorságát a munka előlöl kezdésétől.

E tárgyban különben teljesen fölösleges tovább is érvelni, mert az állam a kisgazdák elemi csapások általi elpusztulását mint a közzgazdaságosodást hátráltató körülményt nemzetgazdasági szempontból minél kisebb mértékre igyekszik redukálni s mint preventív eszközök a biztosítást lehetőleg előmozdítja.

Ilyenmő szempontoktól indítva lett hánzákn egynevezett újraébredési korszakában a mostan oly nagyon megerősödött első magyar általános biztosító társadalimlag megalapítva.

A biztosítás különben is morális kötelezése mindenkinél otthonja és övéi irányában, kiket a bizonytalan jövő esélyeinek kitenni nem szabad, mely által még meg is szeresheti a munka fáradozást oly nagyon feleltető lelki megnyugvást.

Mégis még sokan vannak, kik e tekintetben önmaguk iránt tartozó köteleességüknek nem feleltek meg.

E körülményt egyéb okokon kívül minden esetre a magas biztosítási díjaknak is lehet betudni, mert a biztosító társulatoknak ügyviteli költségein kívül még a részvényesi osztalékok és tartalékalap minél inkább szaporítására is kellően hatniok, a biztosítást csak magasabb díjtelekkel eszközölhetik.

Pedig a nyereszkedési célokat e téren nem lehet egészen helyeselni s így csak méltányolható a Németországban mindinkább nagyobb téren elterjedő s maholnap már talán törvényerőre is emelkedő nézet, a biztosításnak állami uton való kötelező eszközölése.

Az ezen eszme ellen netalán fölmerülhető egyéb szempontokat figyelmen kívül hagyva — általánosabbak már el van ismerve, hogy a kisbirtokosok folytonos pusztulásának következményei károsak s hogy azok helyzetét segíteni minden úton, modon tehát a biztosítás által is szükséges.

E téren már az elsőség mindenestre a gazdasági egyesületeket illeti, az egyesületek tekintélyük súlyával képesítve vannak is rá, mint azt már több régi gazdasági egyesület tanúsítja.

A kisbirtokosok helyzetén javítani meggyénk gazdasági egyesületek is hivatásainak érezvén, azon célból a gazdasági biztosításnak meggyénkben minél szélesebb körben való elterjesztése érdekében tárgyalásokat kezdett az egyesületi tagoknak a biztosításoknál nyújtandó alacsonyabb díjtelek kieszközölésére.

A kármegtérítés igazságos keresztülvitelére nézve is óhajandó az egyesületek ellenőrködési joga, mert akkor az egyesek érdekeit hivatásszerűleg oltalmába veheti.

Az úgy fontosságára való tekintettel a gazdasági egyesület tagjainak figyelmét e tárgy iránt felköltetni célozzván, óhajjuk, hogy érvényesítsék a társulattól tömörítés elöznéit s szerezenek érdekeiknek minél szélesebb körben elismerést.

A reformált egyház presbiteri gyűlése.

Vasárnap d. u. a ref. egyház presbiteriuma ülést tartott s azon a következő főbb tárgyak tárgyalattak.

Mindenek előtt Vattay Miklós gondnok úr terjeszt be az egyház vagyoni állapotáról szóló jelentését, mely szerint az egyháznak van jelenleg 18.950 ft 53 kr. vagyona és 350 ezer jól kiegészített tégla.

A gondnoki jelentés — mint a mely a mult évi vagyoni állásához mérten 7 ezer s néhány száz forint szaporulatot tüntet ki, a legnagyobb örömmel vételtel tudomásul s egyszerűsind az évi számadás megvizsgálására Mencer Lipót és Enyedy Albert urak küldtek ki.

Másodsorban Benkó Károly budapesti építész templom s paplak tervezete lett bírálat alá véve.

A csinos és minden ízében stilszerű templom és paplak-tervezet általánosságban elfogadotat, a részletekben való változtatás megbeszélése végett pedig Szathmáry Kálmán és a legkésőbb fognak értekezni Benkó úrral.

Benkó úr tervei szerint a templom homloklat a hid felé állana úgy hogy 6 ötre még kijönne a Kalvin-terre is és környéke parókiztatnák. Hátul pedig a paplak állana három oldalán szintén szabadon és cserjékkel díszítve. Az egész építkezés — körülvéve templom és paplak vasráccsal — 37 ezer forintba kerül.

Igy minthogy az egyház messze van még ezen összegtől; de meg minthogy még eddig semmi építkezés szükséges előkészületet nem tett — mint homokhorász, messz oltás stb., azért az 1884. év folyamán semmit nem épít. Így a meglévő tégla készletét is ha lehet-

seges eladja s ennek eladásával tek. Vécsey István főgondnok urat bízta meg. Ugyancsak ő bizatolt meg ez evben is a tégla égetés vezetésével. Szóba hozatván továbbá azon körülmény, hogy — minthogy az ország igen sok városában történt már eddigelé gyűjtés számunkra — rendeztessek itt N.-Becskeréken is már, annyival inkább, mivel vannak igen sokan, a kik már bizonyos ajánlatokat is tettek.

Általános helyesléssel találkozzván ez, Kulifay Lajos úr indítványára kimondatott, hogy az ez ügyben sikerrel megkereshető ügybuzgó s aldozatkész lakosaink nevei összeírandók s mindenik presbiter egy-egy gyűjtővel látandó el, s mindenik által felkeresendő az általa onként választott.

S még néhány folyó ügy s a gyűlés véget ért.

HIRHARANG.

* **Adomány.** A helyben állomásozó m. kir. 14. honvédszázalaj altiszti kara és legénysége f. hó 5. elhunyt Frauenhoff J. m. kir. honvéd főhadnagy úr ravatalára beszerzendő illetve elhelyezkedési korszoru költség fedezése céljából a saját körében gyűjtött, azonban említett korszoru költségeinek fedezése után még fennmaradt 2 ft 23 krajnyit összeget a helybeli árak részére adományozta, mely összeg a városi szegény alap pénztárba 419. fő n. cz. alatt bevételzetett. Fogadják e nemes adományukért halas köszönetem nyilvánítását. N.-Becskeréken, 1884. évi január 10. Kulifay Lajos, polgarnagy.

* **A nagy-becszeréki kir. járásbírósaág ügyforgalma** az 1883-ik folyamán alatt. I. 1883-ik évi január hó 1-5-ö napjától december hó 31-ik napjáig érkezett az íktatásban. A. Beadvány: az elnöki íktatásban 200, b) a polgári íktatásban 9167, c) a kisebb polgári íktatásban 727, d) a fenyítő íktatásban 3671, összesen 13765 ügydarab. — B. Ezen beadványok közül letelzett: a) elnöki intézkedés kifolyásából 200, b) sommas perek 1447, c) örökösödési ügyek 245, d) végrehajtási ügyek 917, e) polgári folyó ügyek 627, f) polgári ítéletekből eredt felebbezések 106, g) tanu kihalgatásokat rendelő végzések 433, h) kisebb polgári perek 571, i) kisebb polgári folyó ügyek 61, j) fenyítő büntügyi vizsgálatok 152, k) fenyítő vétségek és kihágások 618, l) fenyítő folyó ügyek 194, m) fenyítő ítéletekből eredt felebbezések 111 ügydarab. — II. Ezek közül végleges befeljezést és elintézést nyertek. A. A beadványok közül: a) elnöki ügyek 200, b) polgári ügyek 8844, c) kisebb polgári ügyek 632, d) fenyítő ügyek 3644, avagy is összesen 13.320, maradt folyamatosan 445 ügydarab. — B. Az érdemleges ügyek közül: a) sommas per ellátott: ítélettel 477, egyességi végzéssel 172, beszűntető végzéssel 239; b) kisebb polgári per ellátott: ítélettel 423, egyességi végzéssel 117, beszűntető végzéssel 215; c) örökösödési ügyek ellátottak beszavallási határozattal 234; d) végrehajtási és biztosítási ügyek rendelő végzéssel elintézettek lettek 917; e) polgári folyó ügyek befeljezettek 612; f) kisebb polgári folyó ügyek befeljezettek 61; g) polgári ítéletekből kifolyó felebbezések a budapesti kir. ítélo táblához felterjesztettek 106; h) fenyítő büntügyi vizsgálatok befeljezettek 164; i) vétségi és kihágási ügyek ellátottak: ítélettel 218, beszűntető végzéssel 166; k) fenyítő folyó ügyek elintézettek 185; l) fenyítő ítéletekből kifolyó felebbezések részben a budapesti királyi ítélo táblához részben a nagy-becszeréki kir. fenyítő törvényszékhez felterjesztve lettek 111 darab. — III. Az írodában kiadott lemasolás végett: a) elnöki ügyekből eredt fogalmazvány 108, b) polgári ügyekből kifolyt fogalmazványok 9167, c) kisebb polgári ügyekből kifolyt fogalmazványok 727, d) fenyítő ügyekből kifolyt fogalmazványok 3671, avagy is összesen 13.673 ügydarab. Ezen 13.673 ügydarabokból kifolyt fogalmazványok általánosan hárommal sokszorozandók ez téssen 41.019 darab példányt, és ezek ennyi példányban voltak leirandók. Ezek közül leirandók és kiadományoztatott 13.503 ügydarabra vonatkozó fogalmazvány, avagy is 40.509 példány. Maradt eredt végével leiratlanul 170 ügydarabból eredt fogalmazvány 651 példányban. — S végre: a) a más hatóságok által teljesítendő kézbesítések száma kitelt összesen 8400 darabot, b) a más hatóságok részére eszközözendő kézbesítések száma pedig 5774 darabot. — Kelt N.-Becskeréken, a kir. járásbírósnál 1883. évi október hó 31. napján. Pohut István, kir. járásbíró.

* **Táviradi forgalom** az 1883. évben: feladott 21.179, érkezelt 21.872, átmennő 7.292, összesen 50.313 drb sürgöny. Bevétel 12.912 ft 91 kr.

* **Körösvény.** F. é. január hó 5-én délután 4— $\frac{1}{2}$ óra között, a budapesti főpostahivatal perennójáról, — honnan a kocsi-postai küldemények kocsiakra rakatnak — egy 240 ezer forinttal terhelt ládacska ismeretlen tettesek által ellopottat. A pénz osztrák-magyar állam és bankjegyekből állott s volt közöttük 35 drb 1000 ftos, 1300 drb 100 ftos, 1000 drb 50 ftos, 1000 drb 10 ftos, 1000 drb 5 ftos és 10000 drb 1 ftos. — A pénz magában foglaló ládacska tömör vasból készült 4 nyelves biztonsági zárral ellátott, barnára festett 30—35 kilogramm súlyu, 2. számmal jelzett, kizárólag nagyobb pénzösszegek szállítására alkalmaztatni szokott tartály, mely ládacska egy vesztől készült, zöld vászonnal bevont 36 cm. magas, 36 cm. széles és 60 cm. hosszú kosárba volt becsomagolva, lezárva és ölmözve. Feikérelnek az összes rendőri hatóságok, mi-

szerint az ismeretlen tetteseket nyomoztatni, esetleg letartóztatni, s az eredményt ide távirati uton közölni sziveskedjenek. Megjegyzetetik, miszerint a magyarországos postaigazgatóság által a nyomra vezetőknek 1000 ftos teljes vagy az ellopott összeg kézzekerítő-jének pedig 3000 ftos jutalom tuzetett ki. — Budapest, 1884. évi január hó 9-én. Thaisz Elek s. k. kir. tanácsos, főkapitány.

* **A módoti casinóban** megejtett tisztújítás alkalmával elnökké Vuchetich Endre ügyvéd, másod elnökké Leitz Sebestyén ügyvéd, ügyesszé Vadász Zsigmond ügyvéd, háznagygya Persich Ferencz, irattárnokká az e tisztet állandóan viselő Dr. Pünner Károly, jegyzővé Nikolajevits István községi jegyző, pénztárnokká Vuchetich István urak választattak meg. A választmány következőleg alakult meg. Lebanovich István szolgabíró, Csávossy Béla országgyűlési képviselő, Luniacssek Ignác czímzetes kanonok, Zsirus József ügyvéd, Fendler Károly takarékpénztári igazgató, Dr. Loewy Adolf, Uhrmann Adolf, Dr. Szőke Károly, Höfer József uradalmi tisztartó, Paunkits Vlad s. szolgabíró, Staits György takaréktári könyvelő és Oszwald Ádám urak. — Vidéken egyhamar nem akad casino, amely tisztjeit és választmányát az intelligenciától ily kiválóan tudná összeállítani. A casino azonban a most elért eredmény által biztosított nyert az iránt is, hogy a lefolyt év heves küzdelmei aligha találnának casinonkban kedvező talajt a megújulásra.

* **Zombolyán,** a nagy vendéglő termében, 1884-ik évi január hó 26-án a zombolyai Fröbl-nőegylet javára, nőegyleti bált rendeznek 1 ftos személyenkénti belépti díj és ifj. Erdélyi Náci zenéje mellett. A jötekyony célra való tekintetből netaláni fölülzetést elfogad s kívánatra nyugtáz a pénztárnoknál.

* **Zárnérleg.** Vettük a török-becei takarékpénztárnak 1883-ik évi zárnérlegét, melyből kitűnik, hogy részvényenkint 12 ft osztatleket fizet, mely körülmény minden tekintetben tanusodik az intézet életvalósága és Dr. Tószögi Aladár szakavatott igazgatásáról. Meghívja továbbá a fennebbi takarékpénztár igazgatósága a részvényes urakat, a folyó évi január hó 20-án délutáni 2 órakor a takarékpénztár helyiségében tartandó XV. évi rendes közgyűlése.

* **Az első magyar hülyék-nevelő- és ápoló intézete** (Budapest, I. ker., Alkotás-utca 16. sz.) küldte szét 4-ik értesítőt, melyből következik a vétünk: a lefolyt évben a növekedék közli kilepelt 3, ismét belépett 3, ugy jelenleg 16 növekedék van, kik közül 5 egyszersmind nehézkóros. Az évi átlagos bevétel volt 7426 ft 14 kr., a kiadás 8639 ft 38 kr., a kiadási többlet tehát 1213 ft 24 kr., a miből világosan kitétszik, hogy az intézet támogatásra szorul. Eddig csak 18 növekedésre volt hely az intézetben, most kibővítették, úgy, hogy 30 gyermek találhat fölvetelt. Az igazgató Frim J. nagyon szívünkre köti, mily szükséges a segély, mert a hülyék 75 százaléka egészen szegény. Ezek számára ingyenes helyeket kér.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Előzetési felhívás a „Koszorú” 1884-ik évi folyamára. Szerkesztő: Szana Tamás. A „Koszorú” irányára, beosztására jövőre is a régi marad. Mint a Jókai Mór vezetésével álló „Petőfi-társaság” hivatalos közlönye azon törekszik, hogy a legjobb szépirodalmi erüket gyűjtse maga körül, s ne csak élvezetes, de egyuttal tartalmas és választékos olvasmányt is szolgáltatjon a művelt magyar közönségnek.

A lap elbeszéléseit, költeményeit vonzón és tartalmasan írt fejtegetéseket követik, a bírálati rovatok pedig az irodalom, színész és művészetek újabb jelenségeiről nyujtanak kellő tájékoztatást.

A lap jövő évi közleményei közül elég legyen fölemlitenünk Jókai Mór egy hosszabb elbeszélést és Tolnai Jajos „az oszlopbaró” című egykötetes regényét, mely egy költői szépségeinél, mint irányánál fogva bizonyára nem közönséges feltűnést fog kelteni. Hisszük, hogy a lap eddigi barátai a „Koszorú”-t, mint a magyar szépirodalom egyetlen komolyabb közlönyét, jövőre is rokonszenvenkre, pártfogásukra méltatják, sőt részére újabb híveket is igyekeznek szerezni ismerőseik között. A vállalat felvirágzása a jobbák buzgalomtól függ; azért egész bizalommal tesszük le kezükbe a „Koszorú” sorsát.

A „Koszorú” előzetési ára: egész évre 8 ft, félévre 4 ft. negyedévre 2 ft. Aigner Lajos, kiadó.

* **Figyelő** irodalomtörténeti havi közlöny, szerkesztő: Abafi Lajos, VIII. évfolyam. Midőn a „Figyelő” megindítottam, feladatát azt tüzettem ki, hogy egyszerű kidolgozott értekezésekkel járjon a magyar irodalom általános és részletes ismertetéséhez, másrészt pedig irodalmunk nagyjainak erélytét közzétegye. E célnak volt szentelve eddig, és ennek fog szolgálni jövőre is, minden törekvés az irodalmi szakma művelésére összpontosítván, — azon szakmára, mely legfőbbtöbb kincünk: nemzeti nyelvünk és irodalmunk történetét foglalja magában. S e célnak meg is felelt, a mennyiben azt a saját elismerő nyilatkozataiból s azon körülményből következtethetem, hogy a m. kir. közoktatásiügyi miniszterium a középiskoláknak és képeződőknek ajánlotta.

Az az ügybuzgalom azonban, mely a vállalatot létesítette, azt is óhajtatja velem, hogy a „Figyelő” a lehető legnagyobb mérvben terjedjen. Ennélfogva arra határozotam magamat, hogy azokra nézve, kik az 1884. évfolyamra (XVI. és XVII. kötet) rendes ár mellett (8 fttal) előfizetnek, az előbbi tizenöt kötetet leszállított áron, 60 ft helyett 40 forintot számítom. Egyes kötetek csak bolti áron kaphatók. Az előbbi árszállítást ezennel megszüntetem. Aigner Lajos, kiadó.

Felolós szerkesztő: Lauka Gusztáv.

169. sz. ki. 1884. **Hirdetmény.** (22-1.1)

Ezennel közhírré tétetik, miszerint több helybeli 1608., 702., 708., 849., 935., 941., 989., 990., 1010., 1075., 1084., 2517/1091., 1100., 1167., 1209., 1279., 1292., 1324., 1366., 1454., 1514., 1639., 1661., 1687., 1713., 1719., 1722., 1735., 1740., 1883., 1971., 2021., 2236., 2264., 2296., 2593., 1506., 631., 901., 1837., 1056., 889., 401., 1266., 661., 1677., 693., 1065., 169. házszám alatti lakosoknál hátralékos állami és községi adó, hadmentességi díj és illeték fedezése végett lefoglalt többféle butorok, 11 pár csizma, 11 ló, 6 kocsi, 12 métermáza buza, 12 mm kukorica, 22 tábla szappan, 1 tehén, 1 disznó, 1 hintó, 10 téli kabát, 3 ökor és 50 darab deszka f. évi január hó 27., 28., 30. és 31-én, délelőtt 9 órakor, a városház épület előtt nyilvános árverés útján eladatni fognak.

Nagy-Becskereken, 1884. évi január hó 8-án.

Kulifay Lajos,
polgármester.

Hirdetmény. (5-2.2)

Ezzel közhírré tétetik, miszerint N.-Becskerek város tanácsa által 4 drb még jól használható állapotban levő vas-pénztár és különféle egyéb használaton kívül helyezett tárgy f. évi január hó 25. napján, d. e. 10 órakor, a városház épület előtt nyilvános árverés útján fog eladatni. Kelt N.-Becskereken, 1884. évi január hó 2-án.

Kulifay Lajos,
polgármester.

8144. sz. tkvi 1883. (17-1.1)

Árverési hirdetmény.

A módosi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a m. kir. állami adókinestár végrehajtónak, Kracsur Marko végrehajtást szenvedett elleni 358 frt 86 1/2 kr. tőke, 6% kamatai, 56 frt 50 kr. eddigi és 5 forint ezennel megállapított árverés kérsi költség iránti végrehajtási ügyében, a módosi kir. járásbíró területéhez tartozó, Győr község 139. sz. tjkvben A. I. alatti felvett 125. öi. számú beltelkes háznak (360., 361.) hr. sz. 800 □-öles szőlőkertnek és A. I. 3-10. sorsz. alatt egy negyed urb. telek földnek 1554 frt becsárban való nyilvános elárverezése ezennel elrendeltetik és annak foganatosítására a határidő 1884. évi február hó 15-ik napjának, d. e. 10 órájára, Győr község házának hivatalos helyiségében kitűztetik.

1. Kiküldési ár a fentebb kitett becsár, a melyen alul is az árverésre kitért birtokok eladatni fognak.

2. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át, vagyis 155 frtot az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 4-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.
Módoson, 1883. évi november hó 12-én.

88. sz. kig. 1884. **Hirdetmény.** (28-1.1)

Mellencze község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a mellenczei határban fekvő s Mellencze község tulajdonát képező „Osztróvó” nevezetű nádas folyó évi január hó 21-én, d. e. 10 órakor, a mellenczei község háznál árverés útján 3 egymás után következő évre haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételekre nézve bővebb felvilágosítást ad a község jegyzői hivatal.
Kelt Mellenczén, 1884. évi január hó 12-én.

Theodorovits, **Bibits J.,**
jegyző. bíró.

34. sz. 1884. **Pályázat.** (10-3.2)

Strigel Katalin lemondása folytán üresedésben jött Dolacz községi szülésznoi állomásnak választás utján betöltésére a pályázat ezennel megnyitattik és a választás 1884. évi február hó 3-ik napjának, d. e. 9 órájára, Dolacz község irodájában kitűztetik.

Ezen szülésznoi állással egybekötött évi járandóság 20 frt készpénz, 370 liter buza, 4 méter tűzifa-fizetés és minden születés után 2 frt díj élvezete.

Felhívattak a pályázni óhajtok, hogy az 1876. évi XIV. t. cz. 50. §-a értelmében felszerelt folyamodványukat legkésőbb a választást megelőző napon aláírt szolgabírói hivatalnál annál inkább is bemutatassák, mert később érkező folyamodványok tekintetben vételti nem fognak. Bánlakon, 1884. január hó 4-én.

Daniel László,
szolgabíró.

44. sz. kig. 1884. (8-3.2)

Pályázati hirdetmény.

Kaprisch Sándor, jegyző elhalálása folytán 7344 lelket számláló Mokrin nagy községében üresedésbe jött község-jegyzői állomás választás utján betöltendő lévén, ennek eszközésére f. évi január hó 29-ik napjának, d. e. 9 óráját tűzöm ki, Mokrin község-házánál.

Ezen állomással évi 616 frt fizetés és 125 frt lakbér-illetmény, továbbá a magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak lévén egybekötve, felhívattak mindazok, kik az 1871. évi XVIII. t. cikkben a község-jegyzői állás elnyerhetésére megkívántató képesítéssel, továbbá a magyar, szerb és német nyelvben való kellő jártassággal bírnak, miszerint szabályszerűleg felszerelt folyamodványukat alólított szolgabíróhoz a választást megelőző napig, azaz f. évi január hó 28-ig benyújthatják.

Kelt N.-Kikindán, 1884. évi január hó 5-én.

Bakalovich József,
szolgabíró.

119. sz. kig. 1884. **Pályázat.** (25-3.1)

Lemondas folytán a Szerb-Szent-Péter községi kör-orvosi állomás megüresedvén, annak törvényszabta választás utján Szerb-Szent-Péter-Szerb község házánaál leendő betöltésére a határidő f. évi február hó 16-ik napjának, d. e. 9 órájára tuzetik ki.

Ezen kör-orvosi állomással 500 forint fizetés van összekötve.

Megjegyezttvén, hogy a kiténtett fizetésen kívül minden községben a községi képviselő testület által megállapított látogatási díjak is járnak.

Mi is oly felhívással tuzetik közhírré, hogy ezen kör-orvosi állomásra pályázni szándékozók szabályszerűen felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig aláírt szolgabíróhoz nyújtsák be.

Perjámoson, 1884. évi január 11-én.

Nikolits Bogdán,
szolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Ó-Bessenyő község alólított előljárósága részéről közhírré tétetik, miszerint a községi bizottságnak m. évi 15. s illetve f. évi 2. számú határozata folytán a községi számadosok 1866-1883. év végéig számféjtés alá vétetnek, arra 1884. évi január hó 27-én, reggeli 9 órakor számféjlt lesz felfogadva.

Köteles erre vállalkozó, a mondott napon személyesen jelentkezni, illetőségéről ugy szolgálatat igazoló bizonylatot előmutatni s a legkevesebért vállalkozónak a kérdéses munka átadatni fog.

Ó-Bessenyőn, 1884. évi január hó 11-én.

Csókány János, **Telbisz Ráfáel,**
jegyző. bíró.

Hirdetmény. (15-2.1)

A Nagy-Becskereken székelő „Torontálmegyei takaré- és hitelbank”

f. é. február hó 2-án, d. e. 9 órakor.

saját gyűléstermében tartandja

XVI. rendes közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényesek személyesen, törvényes képviselők vagy meghatalmazott részvényesek által való megjelenése oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében szavazati jogukat csak azok gyakorolhatják, a kik nevére az illető részvények legalább 2 héttel a közgyűlés határnapja előtt a részvénykönyvben átírtak és kik részvényeiket a szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az intézet pénztáránaál bevény mellett letették.

Tanácskozási tárgyak:

1. A jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.
2. Az igazgatóság évi jelentése és a zárméreg előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyeresemény hovaforrditása iránti intézkedés.
5. a) A vezérigazgató állandó javadalmazásának, b) A felügyelő bizottság és a rendes ügyész tiszteletdíjának, és c) A napi biztosok jelenléti jegyei beváltási értékének megállapítása — 3 évre.
6. Az igazgatóság és a választmány együttes indítványa az iránt, hogy a kezelő hivatalnokok részéről fizetés felemelés végett jelenleg beérkezett kérvények elintézése a választmányra bizassék.
7. Választása: a) Az igazgatóságnak 3 évre, b) A felügyelő bizottságnak 1 évre és c) A választmány kiegészítésére szükséges tagoknak. Nagy-Becskerek, 1884. évi január hó 12-én.

Az igazgatóság.

Nagy-becskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság.

A „Nagy-becskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság” t. részvényesei 1884. évi január hó 27-én, délelőtt 9 órakor, a városháza nagy termében tartandó

IX. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívattak.

N A P I R E N D:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes választása.
2. Az igazgatóság évi jelentése és az 1883. évi zárméreg előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése és ennek folytán
4. A felmentés megadása.
5. A tiszta nyeresemény felosztását illető határozat hozatala.
6. Az igazgatóság és esetleg vezérigazgató választása 3 évre.
7. A választmány kiegészítő választása.

Az igazgatóság.

Zárméregünk nyolcz nappal a közgyűlés összejövetele előtt üzlet helységünkben bárki által megtekinthető. (21-2.1)

Kivonat alapszabályainkból.

23. §. Minden részvényes köteles, legalább 3 nappal a közgyűlés egybejövetele előtt saját nevére szóló anyyi darab részvényt a még nem esedékes szelvényekkel együtt eredetben egy nevére szóló elismervény mellett a társulat pénztáránaál letenni, a hány szavazatot a 21. §. értelmében gyakorolni akar.

A letéteményező egy a közgyűléseni részvételre jogosító, saját nevére szóló szavazási lapot kap, a mely egyszersmind a letett részvények és az általa gyakorlandó szavazatok számát tartalmazza.

Tisztelt közgyűlés!

A tisztelt közgyűlés bizalma által a „Nagy-becskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság” felügyeletével megbízva, van szerencsénk a kereskedelmi törvény 195. §-a és a társulati alapszabályok 49. §-ának megfelelőleg ebbeli hivatásunk teljesítéséről, ezennel következő jelentésünket előterjeszteni.

Miután a társulati könyvek, jegyzőkönyvek, okmányok és pénztárnak ismételt megvizsgálása által a társulat ügyeinek szabályszerű menetéről minden agban meggyőződünk, az év lezárta után az igazgatóság részéről elénk terjesztett, 1883. évi december hó 31-én lezárt zárméreg behatóan megvizsgáltuk, az ott egyenkint felsorolt tételeket a pénz és értékpapír tekintetében tuzetesen megejtett rovacsolás, valamint az összes könyvek és könyvvivői összeállítások beható vizsgálata után, különös tekintettel a kereskedelmi törvény 199. §-ára elismerésre méltó rendben találtuk, meggyőződést nyertünk arról, miszerint a mérlegben a mult évről nyeresémetvitel fejében fennmaradt

32 frt 46 kr. hozzáadásával kiténtett
24.563 „ 66 „ elegy nyereség, és ebből a tartalékalap 10% javadalmazását
2.456 „ 37 „ és az igazgatóság 8%-ki jutalékát
1.965 „ 09 „ -ral levonva mutatkozó és szétosztásra indítványozott
20.142 „ 20 „ tisztanyeresemény helyes.

Nagy-Becskerek, 1884. évi január hó 4-én.

A felügyelőbizottság:

Mihalovits Miksa, **Kovách Ágoston,**
elnök.
Scheiber. Fuchs Sebő. (30-1.1)

Legelő bérlet hirdetés.

Gróf Karátsonyi Guidó ő nagyméltósága beodrai uradalma irodájában f. évi február hó 3-án, délelőtt 8 órakor, 450 hold legelő fog egy évi használatra árverés alá bocsajttani. (24-2.1)

Egy vizsgázott gépész,

ki a gőzgépek vezetésén kívül minden gazdasági gépek javítása és felszereléséhez ért; ezen felül kovács munkát, keréksín húzás és a lópatkolásban is jártas, **gróf Karátsonyi, beodrai uradalma** felvétetik. Ertekezhetni szóval és írásban a tisztartóssággal Beodrán. Posta és vaspálya állomás. (4-3.3)

Értesítés.

Van szerencsém a t. cz. állatbirtokos uraknak becses tudomására hozni, hogy mai nappal állatorvosi ténykedésemet megkezdtem. Azon ténykörülmény pedig, hogy a cs. kir. 14-ik huszárezrdnél mint állatorvos 9 évig szolgáltam, eléggé szólhat jó praxisom mellett.

Nagy-Becskerek, 1884. évi január 16-án.

Alázattal

Gulyás István.

megválasztott megyei s központi állatorvos.

Lakik a megyeház háta mögött Roli Mariska, puskaművesnönel. (29-3.1)

Előfizetési felhivas

az

„ÁRLEJTÉSI KÖZLÖNY”

X. évfolyamára.

Egyedüli s legrégibb, tehát különösen a külföldön is a legelterjedtebb közlönye az összes magyarországi és a honi vállalkozókat érdeklő ausztriai, horvátországi, boszniai s külföldi árlejtéseknek, a melyek mindennemű műszaki munkákra, építésekre, kész áru- és mindenféle munkaszállításokra (minden szakmájú gyáros, iparos, kereskedő pályázatával) adás-vételekre, bérletekre stb vonatkoznak s hivatalos és magán, de mindig első forrásokból meritetnek.

Kizárólagos közlönye az összes hivatalos árlejtési kiírásoknak, amelyek e szaklapban a legkiterjedtebben közölletnek s melyek mellett ezenfelül az előfizető gyors és pontos információkat is kap kívánatra a szerkesztőségétől.

E szaklap minden számottevő műszaki irodában, gyárban, ipartelepen és műhelyben nélkülözhetetlen s mindennemű hirdetésekre nézve épen elterjedtségénél fogva a legjobban ajánlható.

Előfizetési ár:

1 évre . . . . . 6.— frt.
Félévre . . . . . 3.— „
Negyedévre . . . . . 2.— „

Előfizetési pénzek és megrendelések intézendők az

„Árlejtési Közlöny”

kiadóhivatalába,

Budapesten, Bálvány-utca 3.

(411-12.5)

Melléklet a „Torontál” 1884. évi 3-ik számához.

8130. sz. tkvi 1883.

(16—1.1)

Árverési hirdetmény.

A módosi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a magy. kir. állami adókinestárnak mint végrehajthatónak, Györgyevits Józsa végrehajtást szenvedett elleni 123 forint 83 kr. tőke, ennek 6% kamatai, 60 forint 12 kr. eddigi és 5 forint ezennel megállapított árverés kérésű költség iránti végrehajtási ügyében a módosi kir. járásbírósg területéhez tartozó, Győr község 60. sz. tjkben A. I. alatt felvett 55. öi. sz. beltelkes háznak, 386. hr. sz. szőlőkertnek és 476/b., 504/b., 670/b., 786/b., 890/a., 1097/a., 1290/a. hr. sz. fél urbéri telek felerészének 1939 frt 77 kr. becsárban való nyilvános elárverezése ezennel elrendeltek és annak fogamatósítására a határidő 1884. évi február hó 11-ik napjának, d. e. 10 órájára, Győr község hazának hivatalos helyiségében kitzetetik.

1. Kikiáltási ár a fentebb kített becsár, a melyen alul is az árverésre kitzetett birtokok eladatni fognak.
2. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át, vagyis 194 forintot az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. k. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.
Módoson, 1883. évi november hó 9-én.

8136. sz. tkvi 1883.

(18—1.1)

Árverési hirdetmény.

A módosi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a m. kir. állami adókinestárnak mint végrehajthatónak, Zsivanov Nika végrehajtást szenvedett elleni 267 frt 28 1/2 kr. tőke, ennek 6% kamatai, 114 frt 35 kr. eddigi és 5 forint ezennel megállapított árverés kérésű költség iránti végrehajtási ügyében a módosi kir. járásbírósg területéhez tartozó, Szerb-Párdány község 152. sz. tjkben A. I. alatt foglalt 125. öi. sz. beltelkes háznak 355 forint becsárban való nyilvános elárverezése ezennel elrendeltek és annak fogamatósítására a határidő 1884. évi február hó 8-ik napjának, délelőtt 10 órájára, Szerb-Párdány község hazának hivatalos helyiségében kitzetetik.

1. Kikiáltási ár a fentebb kített becsár, a melyen alul is az árverésre kitzetett birtokok eladatni fognak.
2. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át, vagyis 35 forintot az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törv. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.
Módoson, 1883. évi november hó 9-én.

8147. sz. tkvi 1883.

(19—1.1)

Árverési hirdetmény.

A módosi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a m. kir. állami adókinestár mint végrehajthatónak, Málí Györgye végrehajtást szenvedett elleni 562 frt 67 kr. tőke, ennek 6% kamatai, 48 frt 20 kr. eddigi és 5 forint ezennel megállapított árverés kérésű költség iránti végrehajtási ügyében, a módosi kir. járásbírósg területéhez tartozó, Szerb-Párdány község 59. sz. tjkben A. I. alatt felvett (95-96/b.) hr. sz. üres házhelynek és A. I. 2—10. sorsz. alatti egy negyed urb. telek földnek 1485 frt becsárban való nyilvános elárverezése ezennel elrendeltek és annak fogamatósítására a határidő 1884. évi február hó 16-ik napjának, d. e. 10 órájára, Szerb-Párdány községhazának hivatalos helyiségében kitzetetik.

1. Kikiáltási ár a fentebb kített becsár, a melyen alul is az árverésre kitzetett birtokok eladatni fognak.
2. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át, vagyis 148 forintot az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. é. nov. 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. é. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.
Módoson, 1883. évi november hó 12-én.

8146. sz. tkvi 1883.

(20—1.1)

Árverési hirdetmény.

A módosi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a m. kir. állami adókinestár végrehajthatónak, Lazits Lázár és Tekla végrehajtást szenvedett elleni 481 frt 38 1/2 kr. tőke, ennek 6% kamatai, 30 frt 20 kr. eddigi és 5 forint ezennel megállapított árverés kérésű költség iránti végrehajtási ügyében, a módosi kir. járásbírósg területéhez tartozó, Szerb-Párdány község 51. sz. tjkben A. I. alatt felvett 43. ö. sz. beltelkes háznak és A. I. 2—11. sorsz. alatti egész urbéri telek egy nyolczadának 1070 frt becsárban, továbbá az A. I. alatt felvett 2082/c. hr. sz. szőlőkertnek 6 forint becsárban való nyilvános elárverezése ezennel elrendeltek és annak fogamatósítására a határidő 1884. évi február hó 18-ik napjának, d. e. 10 órájára, Szerb-Párdány község hazának hivatalos helyiségében kitzetetik.

1. Kikiáltási ár a fentebb kített becsár, a melyen alul is az árverésre kitzetett birtokok eladatni fognak.
2. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át, vagyis 107 frt és 60 krt az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.
Módoson, 1883. évi november hó 12-én.

7905. sz. 1883.

(27—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. e. f. törvszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a román-écskai g. k. szerb egyház község és Rocsov Gustav végrehajthatóknak, Polonacszy Gyoka, Polonacszy Perszida, férj. Bitesity Milytyné, román-écskai, Polonacszy Kata, férj. Dimity Zsivanné, botosi lakosok és özv. Polonacszy Julianna t. és t. gyam. anya által képviselt k. Polonacszy Damjan, Pera és Józsa, mindannyian néhai Polonacszy Dóme, román-écskai volt lakos örökösei végrehajtást szenvedtek elleni 288 forint 82 kr. tőkekövetelés, illetve 111 frt tőkekövetelés és j. iránti végrehajtási ügyében a nagy-becskereki kir. tszék, a nagy-becskereki kir. járásbírósg területén lévő, Écska községben, illetve határában fekvő, az 502. sz. tjkben A. I. 675. r. és 595. öi. sz. alatt foglalt ház, udvar és belkerte 426 forint — valamint az ugyanezen községi 834. sz. tjkben A. I. 997., 1076. és 1455. r. sz. 5 hold nyolczad urbéri telekre 1525 forint ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1884. é. január hó 31-ik napján, délelőtt 10 órakor, Román-Écska község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik, végrehajtható kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 5%-át, vagyis 21 forint 30 krt, illetve 76 frt 25 krt készpénzben vagy az 1881. é. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. k. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki kir. e. f. törvényszék tkknyvi osztályának 1883. évi október 27-én tartott ülésében.

165. sz. 1884.

Pályázat.

(23—3.1)

A bánlakai járásban kebelezett Bánlak, Tolvádia, Dolacz, Offszencicza, Szóka és Partos községekben üresedésben lévő körorvosi állomásnak választás utáni betöltésére a pályázat, Torontálmegye tekintetes bizottsági gyűlésének 1877. évi január hó 5-én, 426. sz. a. hozott nagybecsű határozata értelmében ezennel megnyitattik s a választás Bánlak község irodájában f. évi február hó 6-ik napjának, d. e. 9 órájára kitzetetik.

Ezen körorvosi állomással egybekötött javadalmasz 600 frt fizetés s minden gyógykezelést által fizetni kötelezett 40 kr. díj élvezete, köteles azonban a megválasztott körorvos, a teljesen vagyontalanokat ingyen gyógykezeltetni.

Felhivattak a pályázni óhajtok, hogy az 1876. évi XIV. t. cz. 43. §. értelmében felszerelt folyamodványait a választás napjáig alólirt szolgabírósnál benyújtsák.

Bánlakon, 1884. január hó 10-én.

Dániel László,
szolgabíró.

... egy nagy gyanus szemekkel kísérté mozdulataikat és megfellelő sugdosódsáikat. Amint azonban kiderült, hogy az aranyifjúság nem az állam, hanem az asszonyok és leányok elleni merényletekről con-

... a rongyos egylet virágzik. Nagyszerű Treibhaus-ok van s egy olyan vaskos kertész, a ki egy pár bágyadt jácintot vagy mimosa pudikát maga is életre fű. Mert van neki nagy csiriztatási és fejlesztési ereje.

... mondoristánczra perdült, én azonban a naponkint jobban bosszantó bismarkismusból, látva a szebbnél szebb és kedvesebbnél kedvesebb nőket és leányokat, olyanokat sóhajtottam, hogy a gyertyát kétszer is elfujtam.

Don Libanos de los palmados.